

Политичка партија ЛЕВИЦА
ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20-1/12; општина Центар – 1000 Скопје
Трансакциска с-ка: 300000004515386 – Комерцијална банка
ЕДБ: 4044016512070 | ЕМБС: 7108192
www.levica.mk | contact@levica.mk | тел. 075/375-729

И Т Н О !

Д О: ОСНОВНО ЈАВНО ОБВИНИТЕЛСТВО – С К О П Ј Е

КРИВИЧНА ПРИЈАВА
од страна на Политичката партија ЛЕВИЦА

ПРОТИВ: **ТАЛАТ ЦАФЕРИ** од с. Форино, Гостивар
Претседател на Собранието на Република С. Македонија
Службена адреса [на работно место на пријавениот]:
бул. „11 октомври“ бр. 10 – 1000 скопје
www.sobranie.mk | sobranie@sobranie.mk | тел.: 02/311-22-55

ПОДНОСИТЕЛ: **ПОЛИТИЧКА ПАРТИЈА ЛЕВИЦА**
ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20/1-12 – о. Центар, 1000 Скопје
ЕМБС: 7108192 | ЕДБ: 4044016512070

ОСНОВ: **СПРЕЧУВАЊЕ НА ИЗБОРИ И ГЛАСАЊЕ** – КАЗНИВО ПО
чл. 158, ст. 1 од КЗ

I. Правен основ за пријавување

Оваа кривична пријава ја поднесуваме согласно **член 273**, став 3 [„Пријавување кривични дела“] и **чл. 274**, ст. 1 [„Поднесување на пријава“] од *Законот за кривична постапка* (Сл. весник на РМ бр. 150/2010 и 100/12, 142/16, 193/16, 198/18).

II. Фактички опис на делото

На ден 13 август 2022 година (вторник), во попладневните часови надвор од работното време, пријавениот – со обично *Известување* (!?) – своеволно и самоволно **ја одбил граѓанската иницијатива** на државно ниво за распишување задолжителен референдум, со цел собирање на уставно предвидените 150.000 потписи, поднесена од страна на група од 646 граѓани, на пропишан Образец од страна на Државната изборна комисија.

- Доказ 1: *Барање за покренување Граѓанска иницијатива за распишување на задолжителен референдум на државно ниво за престанок на важењето на Законот за ратификација на Договорот за пријателство, добрососедство и соработка меѓу Република Македонија и Република Бугарија – објавен во Службен весник на РМ бр. 12.2018 од 18.01.2018 (9.09.2022), потпишано од проф. д-р Христијан Мицкоски во својство на овластен предлагач [да се прибави по службена должност од собраниската архива]*
- Доказ 2: *Известување по Граѓанската иницијатива за распишување на задолжителен референдум на државно ниво бр. 08-3735/2 (13.08.2022) – потпишана од спикерот м-р Талат Џафери [да се прибави по службена должност од собраниската архива]*

Со ова свое недозволиво дејствие и правење умислен *ultra vires акт*, спикерот, свесно и злонамерно, прекршил неколку изрични правни одредби од Уставот, Законот за референдум и Деловникот на Собранието на РМ:

1. Арбитрарно го ускратил врховното **колективно уставно право на граѓаните**, како носители на народниот суверенитет, на т.н. директна демократија (англ. *direct democracy*) преку непосредно изјаснување по пат на референдум, гарантирано во нормативниот дел на *Уставот на РМ* (1991): „Во Република Македонија суверенитетот произлегува од граѓаните и им припаѓа на граѓаните. Граѓаните на Република Македонија власта ја остваруваат преку демократски избрани претставници, по пат на референдум и други облици на непосредно изјаснување [чл. 2 од УРМ]; Собранието е должно да распише референдум кога предлог ќе поднесат најмалку 150.000 избирачи. Одлуката донесена на референдумот е задолжителна [чл. 73, ст. 3-4 од УРМ]“!

2. Од старт ја осуетил и ја спречил **законската можност за собирање потписи** за распишување референдум на државно ниво, гарантирана во *Законот за референдум и други облици на непосредно изјаснување на граѓаните* (Сл. весник на РМ бр. 81/2005 и 3/06, 50/06): „Референдумот е облик на непосредно изјаснување на граѓаните во одлучувањето за одделни прашања од надлежност на Собранието на Република Македонија [чл. 2 од ЗРДОНИГ]; Собранието распишува референдум на државно ниво по сопствена иницијатива и по предлог на најмалку 150.000 граѓани [чл. 20, ст. 2 од ЗРДОНИГ]; Предлогот за распишување референдум на државно ниво со образложение се поднесува до претседателот на Собранието на

РМ [чл. 21, ст. 1 од ЗРДОНИГ]; Дополнителен референдум може да се распише за преоценување на закон што претходно е донесен [чл. 26, ст. 1 од ЗРДОНИГ]“!

3. Ја изманипулирал и свесно не ја почитувал подзаконската **деловничка процедура** за постапување во случај на поднесена иницијатива за распишување референдум, изречно предвидена со императивни и безрезервни ius cogens правни норми во *Деловникот на Собранието на РМ* (Сл. весник на РМ бр. 91/2008 и 101/08, 14/10, 119/10, 23/13, 152/19) – свесно земајќи си овластувања кои ги нема ex constitutionis и ex lege:

а) Спикерот не е надлежен да се впушта во мериторно оценување на иницијативата за распишување референдум, туку исклучиво може само да ја цени нејзината уредност, како поднесок, **од формално-правен аспект**: „Претседателот на Собранието ја испитува уредноста на предлогот за покренување граѓанска иницијативата за распишување на референдум на државно ниво“ [чл. 60, ст.1, ал. 5 од Деловникот на Собранието];

б) Спикерот не може сам, без претходно прибавено **мислење од две собраниски комисији** – кое е *conditio sine qua non* (!) – да одлучи за уредноста на иницијативата: „Претседателот на Собранието, по добивањето на предлогот за покренување на граѓанска иницијатива за распишување референдум на државно ниво, веднаш ја доставува до претседателот на Законодавно-правната комисија и до претседателот на матичното работно тело (во случајов тоа е Комисијата за политички систем и односи меѓу заедниците). Законодавно-правната комисија и матичното работно тело, во рок од два работни дена, до претседателот на Собранието доставуваат мислење за уредноста на иницијативата [чл. 191 од Деловникот];

в) Спикерот, доколку добил негативно мислење и смета дека поднесената иницијатива е неуредна, прашањето морал и бил должен да го префрли на **парламентарниот пленум на Собранието**, поради тоа што само тоа има уставна и материјална надлежност да цени дали истата ќе продолжи или ќе запре: „Ако претседателот на Собранието утврди дека иницијативата е неуредна, прашањето во врска со иницијативата го става на дневен ред на првата наредна седница на Собранието“ [чл. 192, ст. 2 од Деловникот];

г) Единствено Собранието, во полн состав, на пленарна седница (а не спикерот), е надлежно да одлучи *ad meritum* за уредноста на поднесената граѓанска иницијатива – преку носење на **подзаконски правен акт наречен „Заклучок“** (а не „Известување“)!? Дури тогаш спикерот официјално го известува подносителот: „Собранието со заклучок утврдува дали иницијативата е уредна. Претседателот на

Собранието го известува овластениот предлагач за заклучокот на Собранието во рок од три дена“ [чл. 192, ст. 3-4 од Деловникот]!

III. Електорален криминал

Со ваквото негово безобразно, умислено, неетичко и малициозно **ОМИСИВНО противправно дејствие** (лат. acta humana illicita) – кога тој не сторил нешто што бил должен да го стори – во целост се исполнети условите за кривичен прогон по службена должност (ex officio) на пријавениот и тоа за сторено тешко кривично дело, инкриминирано во Посебниот дел на консолидираниот Пречистен текст на *Кривичниот законик* (Сл. весник на РМ бр. 37/1996 и 80/99, 4/02, 43/03, 19/04, 81/05, 60/06, 73/06, 7/08, 139/08, 114/09, 51/11, 135/11, 185/11, 142/12, 166/12, 55/13, 82/13, 14/14, 27/14, 28/14, 115/14, 132/14, 160/14, 199/14, 196/15, 226/15, 97/17, 170/17, 248/18), и тоа во Глава XVI [*Кривични дела против изборите и гласањето*] – т.н. електорален криминалитет од подгрупата на „Дела против изборниот систем“:

а) **СПРЕЧУВАЊЕ НА ИЗБОРИ И ГЛАСАЊЕ** – казниво по чл. 158, ст. 1 од КЗ:

Тој што со употреба на сила, сериозна закана или на друг начин оневозможува или спречува одржување избори или гласање¹ или го оневозможува или спречува утврдувањето или објавувањето на резултатите од гласањето, ќе се казни со затвор од најмалку три години.

IV. Законско битие на делото

а) **Објективно битие** според законскиот опис:

- *Објект на заштита* тука е дословното почитување на фазите на референдумската постапка, како materia legis, односно нејзиното слободно и непречено одвивање од започнувањето на процесот (преку граѓанска иницијатива), па сè чинот на гласање, т.е. изјаснување на граѓаните на денот на одржувањето, и објавување на конечните резултати од страна на ДИК.

- *Извршител на делото* може да биде било кое лице, а за негово постоење не е нужно да дојде до настапување на одредена последица, на пример неодржување на гласањето – што, во случајов in concreto, е навистина и дојдено, оти иницијативата

¹ Според чл. 122, ст. 10 од КЗ: „Како *избори и гласање* се сметаат изборите за претставници на граѓани во Собранието на Република Македонија и во локалната самоуправа, за претседател на Република Македонија и изјаснувањето на граѓаните на референдум“.

противправно е прекината/загушена, т.е. de iure и de facto е спречен чинот на плабисцитарно изјаснување на граѓаните, како врховен суверен. Со ова е нивелирана фазата на „обидот“ и „довршувањето“ на делото – неправото на деликтот се исцрпува во самото спречување/оневозможување/стопирање/недавање процедурата понатака да продолжи, онака како што *expresis verbis* предвидел законот.

б) **Субјективно битие:** за одговорност за делото се бара тоа да е сторено со **умисла**, в. в. чл. 13 од КЗ, поточно доволно е да постои несовесност и т.н. *индиректна умисла* (лат. *dolus eventualis*) – „кога сторителот бил свесен дека, поради неговото сторување или несторување, може да настапи штетна последица – но, се согласил со нејзиното настапување“ и, притоа, не се бара никаква посебна намера или мотив на сторителот (политички, користољубие и сл.).

Предвид погоре изнесеното, а поради постоење поголем степен на извесно и основано сомневање дека пријавениот свесно и злонамерно го сторил делото за кое се терети, а кое пак **се гони ex officio**, до Вас – како првостепен орган надлежен за гонење на кривични дела по службена должност – ја доставуваме оваа издржана Кривична пријава, поткрепена со докази, со полна верба дека ќе постапите по истата *bona fide* и, согласно Вашите должности и надлежности во предистражна и истражна постапка, предвидени со ЗКП (2010), истата понатаму судски ќе ја процесуирате, а нас – како подносителите кои имаат двајца опозициски пратеници во македонското Собрание – повратно писмено ќе не известите.

Сметаме дека ноторно и во целост се исполнети сите таксативно наведени законски услови за кривичен прогон за конкретното сериозно кривично дело – по принципот *numerus clausus* – па за таа цел, во прилог Ви доставуваме и **Листа со предлог-докази**, нумерирани според редните броеви дадени погоре во текстот, од кои јасно се утврдува дека пријавениот е сторител на посоченото кривично дело од КЗ.

*

НАПОМЕНА: Заради целосно расветлување на овој кривично-правен настан, предлагаме, бараме и инсистираме да се изврши неопходниот **распит на пријавениот** in concreto!

Политичка партија ЛЕВИЦА
ул. „Мирослав Крлежа“ бр. 20-1/12; општина Центар – 1000 Скопје
Трансакциска с-ка: 300000004515386 – Комерцијална банка
ЕДБ: 4044016512070 | ЕМБС: 7108192
www.levica.mk | contact@levica.mk | тел. 075/375-729

Докази [во Прилог]:

- Тековна состојба за ПП Левица од Централен регистар;
- Листа на писмени/материјални докази (онака како што се нумерирани во поднесокот) – да се прибават ех officio; и
- Распит на пријавениот [задолжително].

Скопје
16.IX.2022

Пријавувач:
ПП ЛЕВИЦА

Застапник по закон:
проф. д-р Димитар Анасиев –
[Пратеник во Собранието на РМ]
